МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА

ПРОЕКТ

Н А Р Е Д Б А

№ …….

за придобиване на квалификация по професията

„ВЕТЕРИНАРЕН ЛАБОРАНТ“

Раздел I
ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. С тази наредба се определя държавният образователен стандарт (ДОС) за придобиването на квалификация по професия 084102 „Ветеринарен лаборант“ от област на образование „Ветеринарна медицина“ и професионално направление 0841 „Ветеринарна медицина“ съгласно Списъка на професиите за професионално образование и обучение по чл. 6, ал. 1 от Закона за професионалното образование и обучение.

Чл. 2. Държавният образователен стандарт за придобиването на квалификация по професия 084102 „Ветеринарен лаборант“ съгласно приложението към тази наредба определя изискванията за придобиването на трета степен на професионална квалификация по професията, както и за достигане на отделни единици резултати от ученето.

Чл. 3. Въз основа на ДОС по чл. 1 и рамковите програми по чл. 10, ал. 3, т. 2, 3, 5 и 6 от Закона за професионалното образование и обучение се разработват типови учебни планове за ученици, учебни планове за лица, навършили 16 години, и учебни програми за обучението по професията.

Раздел II
СЪДЪРЖАНИЕ НА ДЪРЖАВНИЯ ОБРАЗОВАТЕЛЕН СТАНДАРТ

Чл. 4. (1) Държавният образователен стандарт по чл. 1 определя изискванията към кандидатите, описанието на професията, единиците резултати от учене за придобиване на трета степени на професионална квалификация по професията, критериите и средствата за

ПРОЕКТ

оценяване на всяка единица резултат от учене, изискванията към материалната база и изискванията към обучаващите.

(2) Държавният образователен стандарт за придобиване на квалификация по професията включва общата, отрасловата и специфичната професионална подготовка с необходимите професионални компетентности, които гарантират на обучаемия възможността за упражняване на професията след завършване на обучението.

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 1. Учебните планове и учебните програми по чл. 3, разработени въз основа на тази наредба започват да се прилагат от учебната 2026 – 2027 г. за учениците, които постъпват в VIII клас в училищното професионално образование и обучение, а за лица, навършили 16 години – от 1 януари 2026 г.

§ 2. Тази наредба се издава на основание чл. 22, ал. 6, във връзка с ал. 2, т. 6 от Закона за предучилищното и училищното образование.

КРАСИМИР ВЪЛЧЕВ

Министър на образованието и науката

ПРОЕКТ

Приложение към чл. 2

ДЪРЖАВЕН ОБРАЗОВАТЕЛЕН СТАНДАРТ ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА КВАЛИФИКАЦИЯ ПО ПРОФЕСИЯТА „ВЕТЕРИНАРЕН ЛАБОРАНТ“

Професионално направление					
Код: 0841	**Ветеринарна медицина**				
Професия					
Код: 084102	**Ветеринарен лаборант**				
Степени на професионална квалификация		**-**	**-**	**III**	**-**
Ниво по Национална квалификационна рамка (НКР)		**-**	**-**	**4**	**-**
Ниво по Европейска квалификационна рамка (ЕКР)		**-**	**-**	**4**	**-**

ПРОЕКТ

1. Изисквания към кандидатите

1.1. Изисквания към кандидатите за входящо минимално образователно и/или входящо квалификационно равнище за придобиване на степен на професионална квалификация съгласно Закона за професионалното образование и обучение.

За придобиване на трета степен на професионална квалификация по професията „Ветеринарен лаборант“ от Списъка на професиите за професионално образование и обучение, утвърден от министъра на образованието и науката със Заповед № РД09-2230 от 09.08.2024 г., изискванията за входящото минимално образователно равнище към кандидатите са:

- за ученици – завършено основно образование;
- за лица, навършили 16 години – придобито право за явяване на държавни зрелостни изпити или завършено средно образование.

1.2. Здравословното състояние на кандидата се удостоверява с медицински документ, доказващ, че професията, по която желае да се обучава, не му е противопоказна.

2. Описание на професията

Трудовата дейност на ветеринарния лаборант се осъществява под ръководството и контрола на ветеринарен лекар.

Ветеринарният лаборант е здравен специалист, който осъществява лабораторно изследване и анализи в лечебно-диагностични лаборатории към ветеринарни клиники, амбулатории, във вивариуми, както и лаборатории в научноизследователски институти, университети, болници и други организации. Работи в клинични лаборатории с използване на съвременна апаратура при анализи.

Основните трудови дейности на ветеринарния лаборант са: извършване на манипулации, предписани и контролирани от ветеринарния лекар; вземане на проби за лабораторно изследване и доказване на причинителите на инфекциозни и паразитни заболявания, както и заболявания от неинфекциозно естество; извършване на клинични лабораторни изследвания (микробиологични, паразитологични, хематологични, биохимични, изследвания, свързани с ветеринарно-санитарната експертиза и преценка на хранителните продукти, фуражи и други); получаване, обработка, съхранение и преценка на семенен материал за изкуствено осеменяване.

Ветеринарният лаборант може да извършва дезинфекция, дезинсекция, дератизация и дезодорация в лабораторията, както и да извършва лабораторна ветеринарно-санитарна експертиза на фуражи, суровини и храни от животински произход.

За да извършва професионално своята дейност, ветеринарният лаборант трябва да умее да работи в екип, да осъществява ефективна комуникация, да поема отговорност за своята работа. Професията изисква притежаване на качества, като съобразителност, гъвкавост, лоялност, креативност и дисциплинираност.

В своята дейност ветеринарният лаборант прилага различни лабораторно-диагностични методи за потвърждаване или отхвърляне на незаразни, инфекциозни, паразитни заболявания. Работи с апаратура, лабораторни пособия, реагенти, химикали, хранителни среди, със суровини, биологични материали и др.

ПРОЕКТ

Ветеринарният лаборант спазва изискванията за безопасност, правилата за противопожарна защита, изискванията за работа с биологичен материал и за опазване на околната среда.

Работното време на ветеринарния лаборант е с нормална продължителност, но предвид спецификата на работа е възможно то да бъде удължено, ако е необходимо, както и да работи през празнични и почивни дни на годината.

3. Единици резултати от ученето (ЕРУ) за придобиване на трета степен на професионална квалификация по професията

Степен на професионална квалификация	Ниво по НКР/ ЕКР	Номер на ЕРУ и вид професионална подготовка (ПП)								
		ЕРУ 1	ЕРУ 2	ЕРУ 3	ЕРУ 4	ЕРУ 5	ЕРУ 6	ЕРУ 7	ЕРУ 8	ЕРУ 9
		Обща ПП		Отраслова ПП		Специфична ПП				
III	4	x	x	x	x	x	x	x	x	x

3.1. Списък на Единиците резултати от ученето по видове професионална подготовка

ЕРУ по обща професионална подготовка – единна за всички професионални направления от Списъка на професиите за професионално образование и обучение

ЕРУ 1. Здравословни и безопасни условия на труд и опазване на околната среда

ЕРУ 2. Икономика и предприемачество

ЕРУ по отраслова професионална подготовка – единна за професиите от професионално направление „Ветеринарна медицина“

ЕРУ 3. Анатомия и физиология на животните

ЕРУ 4. Зоохигиенни норми и хуманно отношение към животните

ЕРУ по специфична професионална подготовка по професията „Ветеринарен лаборант“

ЕРУ 5. Информационни и комуникационни технологии в професионалната дейност

ЕРУ 6. Използване на лабораторна техника и апаратура и чужд език при работа с нея

ЕРУ 7. Извършване на лабораторни изследвания

ЕРУ 8. Патология на животинския организъм

ЕРУ 9. Лабораторни и диагностични процедури

3.2. Описание на единиците резултати от ученето за професията „Ветеринарен лаборант“

3.2.1. Обща професионална подготовка по професията

ЕРУ 1	**Здравословни и безопасни условия на труд и опазване на околната среда**
Резултат от учене 1.1	Спазва хигиенните норми и здравословните и безопасните условия на труд (ЗБУТ) на работното място

ПРОЕКТ

Знания	• Познава основните нормативни актове за здравословни и безопасни условия на труд • Обяснява възможните професионални и здравни рискове на работното място и причините за тяхното възникване • Разяснява основните правила при оказването на първа помощ при трудови злополуки • Изброява основните видове лични предпазни средства и техните функции • Познава видовете защитни приспособления и средства за сигнализация и маркировка за осигуряване на ЗБУТ • Изброява правилата за работа при аварии и аварийни ситуации
Умения	• Прилага мерки за безопасност на работното място • Спазва хигиенните норми на работното място • Прилага инструкции за безопасна работа • Реагира правилно при аварийни ситуации
Компетентности	• Спазва стриктно мерките за безопасност при изпълнение на различните трудови дейности
Резултат от учене 1.2	Осъществява превантивна дейност за опазване на околната среда
Знания	• Познава нормативни актове, свързани с опазването на околната среда, и ЗБУТ • Познава трудовоправните норми, свързани със ЗБУТ • Разяснява общите изисквания за осигуряване на ЗБУТ съобразно спецификата на провежданата дейност и изискванията на техническото, технологичното и социалното развитие с цел защита на живота, здравето и работоспособността на работещите
Умения	• Търси информация за устойчиви практики, приложими в конкретната професионална дейност • Изпълнява дейности по събиране и съхраняване на опасни продукти, излезли от употреба уреди и консумативи съобразно правилата за рециклиране • Използва технологии и материали, щадящи околната среда • Спазва практики за пестене на вода, енергия и други ресурси на работното място
Компетентности	• Правилно обработва отпадъците на работното място съобразно изискванията за сортиране • Вярно и точно разпознава замърсяващи фактори на работното място и съдейства за ограничаване на въздействието им • Способен е стриктно да следва утвърдените правила и изисквания за опазване на околната среда
Критерии за оценяване на ЕРУ	Част по теория на професията: • Владее теоретични знания за: - хигиенните норми - здравословните и безопасните условия на труд на работното място

ПРОЕКТ

	- овладяването на аварийни ситуации и оказването на първа помощ - превантивната дейност за опазване на околната среда Част по практика на професията: • Избира своевременно най-адекватния тип поведение при зададената рискова ситуация • Вярно и точно определя необходимите действия за оказване на първа помощ
Средства за оценяване	Част по теория на професията: • Писмен изпит Част по практика на професията: • Изпълнение на практическа задача по индивидуално задание по практика
ЕРУ 2	**Икономика и предприемачество**
Резултат от учене 2.1	Познава основите на пазарната икономика
Знания	• Познава основни икономически понятия – търсене, предлагане, пазар, конкуренция, цена • Познава ролята на държавата в икономиката – данъци, бюджет, регулации • Обяснява дейността на организацията в контекста на основни икономически принципи и понятия • Разяснява основни понятия във финансите – приходи, разходи, печалба, инвестиции • Разбира значението на социалната и екологичната отговорност при ръководене на бизнес
Умения	• Използва основни икономически понятия, като търсене, предлагане, пазар, конкуренция и цена при изпълнение на професионалните си задачи • Отчита значението на основните финансови показатели, като приходи, разходи, печалба и инвестиции
Компетентности	• Прилага правилата и изискванията, свързани с ролята на държавата в икономиката, включително данъци, бюджет и регулации, в рамките на работната среда и своите професионални ангажименти
Резултат от учене 2.2	Познава основите на предприемачеството
Знания	• Познава същността и ролята на предприемачеството в икономиката • Изрежда основните стъпки при стартиране на бизнес, включително генериране на идея, пазарно проучване, изготвяне на бизнес план • Изброява видовете фирми и организационно-правни форми на стопанска дейност
Умения	• Разграничава видовете фирми и организационно-правните форми на стопанска дейност • Прилага знания за предприемачеството в работната си среда
Компетентности	• Идентифицира успешни практически примери за управление на бизнес начинания

ПРОЕКТ

	• Предлага решения за подобряване на дейността в съответствие с технологичните и организационните изисквания • При необходимост представя идеи и предложения пред клиенти, инвеститори или партньори, като аргументира решенията си
Критерии за оценяване на ЕРУ	Част по теория на професията: • Владее основните теоретични знания и понятия в областта на икономиката • Владее основните теоретични постановки в областта на предприемачеството Част по практика на професията: • Вярно, точно и мотивирано определя действията за разрешаване на описания проблем в зададения казус • Участва в разработването на бизнес план на фирмата според изискванията на предварително дефинираното задание
Средства за оценяване	Част по теория на професията: • Писмен изпит Част по практика на професията: • Изпълнение на практическа задача по индивидуално задание по практика

3.2.2. Отраслова професионална подготовка по професията

ЕРУ 3	**Анатомия и физиология на животните**
Резултат от учене 3.1	Прилага анатомични знания за животните
Знания	• Изброява системи в животинския организъм • Назовава основни термини на латински език • Описва топография на органите
Умения	• Разпознава системите в животинския организъм • Определя местоположението на органите в животинския организъм • Използва основни термини на латински език, свързани с анатомията на животните
Компетентности	• Способен е самостоятелно и правилно да определя местоположението на органите в животинския организъм
Резултат от учене 3.2	Разпознава физиологичните норми при различните видове животни
Знания	• Изрежда основни функции на системите в животинския организъм • Изброява основни физиологични показатели в животинския организъм • Назовава физиологични норми

ПРОЕКТ

Умения	• Прилага познания за основните функции на системите в животинския организъм в работата си • Разграничава различни физиологични показатели в животинския организъм • Разпознава физиологичните норми
Компетентности	• Способен е самостоятелно и точно да анализира физиологичните норми и показатели
Критерии за оценяване на ЕРУ	Част по теория на професията: • Демонстрира теоретични знания по анатомия и физиология на животните Част по практика на професията: • Демонстрира знания за местоположението на органите в животинския организъм
Средства за оценяване	Част по теория на професията: • Писмен изпит Част по практика на професията: • Изпълнение на практическа задача по индивидуално задание по практика
ЕРУ 4	Зоохигиенни норми и хуманно отношение към животните
Резултат от учене 4.1	Осигурява хигиенни условия за отглеждане на различните видове, породи и категории животни
Знания	• Описва хигиенни норми за отглеждане на различните видове, породи и категории животни • Изрежда хигиенни норми по категории и видове животни • Назовава средствата за осигуряване на хигиенните условия
Умения	• Разграничава хигиенни норми по категории и видове животни • Спазва хигиенни норми за отглеждане на различните видове, породи и категории животни • Използва средствата за осигуряване на хигиенните условия
Компетентности	• Способен е да осигурява условия за отглеждане на животни при стриктно спазване на хигиенни норми
Резултат от учене 4.2	Разграничаване типове поведение при животните
Знания	• Назовава начините на отглеждане според поведението на животното • Посочва хуманни изисквания към животните • Описва различни подходи към животните
Умения	• Подбира начина на отглеждане според поведението на животното • Прилага хуманни изисквания • Използва различни видове подходи в конкретна ситуация

ПРОЕКТ

Компетентности	• Способен е ефективно да прилага различни подходи за отглеждане на животните, съобразени с хуманните изисквания
Критерии за оценяване на ЕРУ	Част по теория на професията: • Владее теоретични знания за типове поведение и хигиенни условия за отглеждане на животните Част по практика на професията: • Демонстрира практични знания за осигуряване условия на отглеждане и прилагане на различни видове подходи
Средства за оценяване	Част по теория на професията: • Писмен изпит Част по практика на професията: • Изпълнение на практическа задача по индивидуално задание по практика

3.2.3. Специфична професионална подготовка по професията

ЕРУ 5	**Информационни и комуникационни технологии (ИКТ) в професионалната дейност**
Резултат от учене 5.1	Обработва информация с ИКТ
Знания	• Познава основни типове лабораторен софтуер • Разграничава подходящи формати за електронно съхранение на резултати от изследвания • Обяснява значението на коректното въвеждане, съхранение и архивиране на лабораторна информация • Познава риска от интерпретиране на недостоверна информация при лабораторни анализи
Умения	• Въвежда, обработва и извлича лабораторни данни чрез специализиран софтуер • Архивира резултати от изследвания в съответствие с вътрешните процедури и регулации • Използва електронни таблици и формуляри за систематизиране на данни • Възпроизвежда графики, изображения или видеофайлове, свързани с лабораторни резултати
Компетентности	• Прилага ефективно цифрови инструменти при обработка на лабораторна информация, като спазва професионалните стандарти и поверителността на данните
Резултат от учене 5.2	Осъществява комуникация посредством ИКТ
Знания	• Назовава използвани платформи за обмен на лабораторни резултати • Познава протоколи за електронно предаване на чувствителна информация • Обяснява значението на електронния подпис при удостоверяване на лабораторни протоколи

ПРОЕКТ

	• Познава основни канали за комуникация в рамките на ветеринарната лабораторна практика
Умения	• Поддържа дигитална кореспонденция в професионален контекст • Използва защитени канали за изпращане на чувствителна информация (резултати, проби, документи) • Прилага електронен подпис към протоколи и анализи, където се изисква
Компетентности	• Осъществява професионална дигитална комуникация в рамките на лабораторната дейност, спазвайки етичните и правните изисквания
Резултат от учене 5.3	Осигурява защита на електронната среда
Знания	• Познава основни рискове, свързани с дигиталната сигурност в лабораторна среда (неоторизиран достъп, злонамерен софтуер и др.) • Разпознава елементи на фишинг атаки и подвеждащи електронни съобщения • Познава средствата за защита на лабораторни данни – антивирусни програми, криптиране, пароли
Умения	• Активира защити и използва антивирусен софтуер при работа с лабораторна техника и компютърни системи • Прилага добри практики за сигурно съхранение и споделяне на информация • Контролира достъпа до електронни документи с чувствителна информация
Компетентности	• Осигурява сигурността на лабораторната информационна среда чрез отговорно използване на ИКТ
Критерии за оценяване на ЕРУ	Част по теория на професията: • Демонстрира професионални знания, умения и компетентности, свързани с употребата на ИКТ в лабораторната практика Част по практика на професията: • Изпълнява поставените задачи самостоятелно и в рамките на предварително зададеното време
Средства за оценяване	Част по теория на професията: • Писмен изпит Част по практика на професията: • Изпълнение на практическа задача по индивидуално задание по практика
ЕРУ 6	**Използване на лабораторна техника и апаратура и чужд език при работа с нея**
Резултат от учене 6.1	Работи с лабораторна техника и апаратура
Знания	• Описва видовете лабораторни пособия и апаратура, използвани при лабораторни и клинични изследвания • Назовава предназначението на видовете лабораторна техника

ПРОЕКТ

	• Изрежда различни лабораторно-диагностични методи • Изброява изискванията за здравословни и безопасни условия на труд • Назовава съвременна техника и технология за работа в лаборатории
Умения	• Използва видовете лабораторни пособия, техника и апаратура • Поддържа лабораторните пособия, техника и апаратура в съответствие с хигиенно-санитарните и ветеринарномедицинските изисквания и съгласно инструкциите на производителя • Съхранява лабораторните пособия, техника и апаратура в съответствие с хигиенно-санитарните изисквания и ветеринарномедицинските изисквания • Спазва изискванията за здравословни и безопасни условия на труд • Използва съвременна техника и технология при работа в лаборатории
Компетентности	• Способен е ефективно да работи с лабораторни пособия, техника и апаратура при спазване на здравословни и безопасни условия на труд
Резултат от учене 6.2	Организира дейности по употреба на химикали, реактиви, хранителни среди и биологични материали
Знания	• Назовава изисквания за получаване и съхранение на химикали, реактиви, хранителни среди и биологични материали • Изброява начини за съхранение на химикали, реактиви, хранителни среди и биологични материали • Обяснява правилата за обезвреждане на химикали, реактиви, хранителни среди и биологични материали
Умения	• Прилага изискванията при получаване на химикали, реактиви, хранителни среди и биологични материали • Изпълнява указанията за съхранение на химикали, реактиви, хранителни среди и биологични материали • Поддържа контакти с лицензирани фирми за обезвреждане на биологични материали • Спазва правилата за обезвреждане на биологични материали
Компетентности	• Способен е в екип да организира дейности по употреба на химикали и биологични материали
Резултат от учене 6.3	Използва чужд език, свързан с професионалната дейност при работа с лабораторна техника и апаратура
Знания	• Познава професионалната терминология на чужд език • Назовава специализирана литература на чужд език • Идентифицира на чужд език основната цел на използваната лабораторна техника и апаратура

ПРОЕКТ

Умения	• Работи с професионални текстове на чужд език • Използва чужд език при работа с лабораторна техника и апаратура • Обяснява на разбираем чужд език основната цел и очакванията от работата с използваната лабораторна техника и апаратура
Компетентности	• Способен е да използва чужд език на ниво, позволяващо ефективна работа с лабораторна техника и апаратура
Критерии за оценяване на ЕРУ	Част по теория на професията: • Владее теоретични знания за работа с лабораторна техника и апаратура на чужд език, и употреба на химикали, реактиви, хранителни среди и биологични материали Част по практика на професията: • Демонстрира практически знания за разрешаване на проблеми, свързани с употребата на химикали, реактиви, хранителни среди, биологични материали и за правилна работа с лабораторна техника и апаратура
Средства за оценяване	Част по теория на професията: • Писмен изпит Част по практика на професията: • Изпълнение на практическа задача по индивидуално задание по практика
ЕРУ 7	**Извършване на лабораторни изследвания**
Резултат от учене 7.1	Регистрира данни и извършва биохимично изследване на кръв и урина
Знания	• Изрежда референтните стойности при различните видове животни • Назовава начините за взимане на проби за биохимично изследване • Маркира методи за извършване на биохимично изследване • Описва последователността на етапите при изследването
Умения	• Подбира методи за биохимично изследване • Спазва последователността на етапите при изследването • Регистрира данните от извършените биохимични изследвания
Компетентности	• Способен е самостоятелно и прецизно да извършва биохимично изследване и да регистрира получените резултати в лабораторен дневник
Резултат от учене 7.2	Регистрира данни от микробиологично изследване
Знания	• Назовава микроскопски препарати и хранителни среди за провеждане на анализи • Маркира последователността на етапите на микробиологично изследване • Изрежда методите за микробиологично изследване

ПРОЕКТ

	• Изброява правила за етикетиране на микробиологични проби • Описва съдържанието на работните отчети
Умения	• Подбира начини за регистриране на данни от изследвания и изискванията за водене на лабораторен дневник • Приготвя микроскопски препарати и хранителни среди за провеждане на анализи • Спазва последователността на етапите и методите на микробиологичното изследване • Поддържа различни видове култури • Съхранява различни видове култури • Етикетира микробиологични проби • Регистрира данните от извършените микробиологични изследвания • Подготвя отчети
Компетентности	• Способен е по надлежен начин да регистрира данни от извършените изследвания в лабораторен дневник • Способен е самостоятелно да изготвя точни и прецизни отчети
Резултат от учене 7.3	Извършва лабораторни изследвания
Знания	• Изброява начини за вземане на проби • Описва методи за лабораторни изследвания • Посочва начини за съхранение на пробите • Разпознава методи за приготвяне на разтвор • Идентифицира възможности за използване на диагностични реактиви • Назовава начини за поддържане на апаратура • Изрежда начини за съхранение на опасни и биоотпадъци
Умения	• Взема проби за лабораторни изследвания • Подготвя разтвори • Поддържа апаратура за лабораторни изследвания • Калибрира апаратура • Анализира проби • Консервира проби • Поддържа база данни • Съхранява опасни и биоотпадъци съгласно изискванията
Компетентности	• Способен е дисциплинирано и под контрол на ветеринарен лекар да извършва правилни лабораторни изследвания, като използва лични предпазни средства
Резултат от учене 7.4	Осъществява лабораторни изследвания, свързани с ветеринарно-санитарна експертиза и токсикологичен анализ
Знания	• Назовава начини за вземане на проби на фуражи и фуражни добавки

ПРОЕКТ

	• Изрежда начини за вземане на проби от суровини и продукти с животински и растителен произход • Описва начини за регистриране на данни от вземането на проби • Познава химичния състав на фуражи, суровини и продукти с животински и растителен произход
Умения	• Взема проби за ветеринарно-санитарен и токсикологичен анализ на фуражи и фуражни добавки • Взема проби за ветеринарно-санитарен и токсикологичен анализ на суровини и продукти от животински и растителен произход • Анализира проби на фуражи и фуражни добавки • Анализира проби на суровини и продукти с животински и растителен произход • Регистрира данни от химичен, ветеринарно-санитарен и токсикологичен анализ
Компетентности	• Способен е в екип и под ръководството на ветеринарен лекар да извършва ветеринарно-санитарна експертиза, химичен и токсикологичен анализ за състоянието на фуражи и фуражни добавки, суровини и продукти от животински и растителен произход
Критерии за оценяване на ЕРУ	Част по теория на професията: • Владее теоретични знания за извършване на лабораторни изследвания, регистриране на данни, извършване на ветеринарно-санитарна експертиза и токсикологичен анализ Част по практика на професията: • Демонстрира практически знания за извършване на лабораторно изследване, токсикологичен анализ, правилно регистриране на данни от лабораторно изследване и изготвяне на ветеринарно-санитарна експертиза
Средства за оценяване	Част по теория на професията: • Писмен изпит Част по практика на професията: • Изпълнение на практическа задача по индивидуално задание по практика
ЕРУ 8	**Патология на животинския организъм**
Резултат от учене 8.1	Разпознава основни причини, причинители и клинични признаци за заболяванията
Знания	• Посочва основните причини за възникване на заболявания • Познава основни причинители (микроорганизми, паразити, вируси и други) на заболявания • Описва механизма на развитие на незаразни, инфекциозни, паразитни и хирургични заболявания • Изрежда симптоми на незаразни, инфекциозни, паразитни и хирургични заболявания

ПРОЕКТ

Умения	• Разпознава основните причини за възникване на заболявания • Изолира причинители (микроорганизми, паразити, вируси и други) на заболявания • Разяснява механизма на развитие на незаразни, инфекциозни, паразитни и хирургични заболявания • Разпознава симптомите на незаразни, инфекциозни, паразитни и хирургични заболявания
Компетентности	• Способен е при работа в екип да разпознава причините и причинителите за възникване на заболявания, както и механизмите на развитие на болестния процес при животните
Резултат от учене 8.2	Разпознава основните методи за диагностика и борба със заболяванията
Знания	• Посочва начини за поставяне на диагноза (прижизнена и следсмъртна) и диференциална диагноза на незаразни, инфекциозни, паразитни и хирургични заболявания • Изрежда методите за лечение на незаразни, инфекциозни, паразитни и хирургични заболявания • Назовава методите за профилактика срещу незаразни, инфекциозни, паразитни и хирургични заболявания
Умения	• Поставя диагноза (прижизнена и следсмъртна) и диференциална диагноза на незаразни, инфекциозни, паразитни и хирургични заболявания • Прилага методите за лечение на незаразни, инфекциозни, паразитни и хирургични заболявания • Разяснява методи за профилактика срещу незаразни, инфекциозни, паразитни и хирургични заболявания
Компетентности	• Способен е при работа в екип с ветеринарен лекар да създава условия за предотвратяване на заболявания при животните
Критерии за оценяване на ЕРУ	Част по теория на професията: • Владее теоретични знания за причините, причинителите, клиничните признаци, диагностика и борба със заболявания Част по практика на професията: • Демонстрира практически знания за диагностика, лечение и профилактика на заболяването
Средства за оценяване	Част по теория на професията: • Писмен изпит Част по практика на професията: • Изпълнение на практическа задача по индивидуално задание по практика
ЕРУ 9	**Лабораторни и диагностични процедури**
Резултат от учене 9.1	Извършва дезинфекция, дезинсекция, дератизация и дезодорация в лаборатории

ПРОЕКТ

Знания	• Възпроизвежда начини за дезинфекция в лаборатории • Изрежда препарати за дезинфекция в лаборатории • Изброява начини за дезинсекция в лаборатории • Назовава препарати за дезинсекция в лаборатории • Описва начини за дератизация в лаборатории • Изрежда препарати за дератизация в лаборатории • Назовава препарати за дезодорация в лаборатории • Познава химичния състав на използваните препарати за дезинфекция, дезинсекция, дератизация и дезодорация
Умения	• Извършва дезинфекция, дезинсекция, дератизация и дезодорация в лаборатории • Отчита резултати от дезинфекция, дезинсекция, дератизация и дезодорация • Регистрира резултати от дезинфекция, дезинсекция, дератизация и дезодорация
Компетентности	• Способен е ефективно да извърши, отчете и регистрира резултата от дезинфекция, дезинсекция, дератизация, дезодорация в лабораторията
Резултат от учене 9.2	Разпознава причинителите на паразитни и инфекциозни заболявания, тяхната морфология и биологичен цикъл на развитие
Знания	• Идентифицира причинителите на инфекциозните заболявания • Посочва причинителите на паразитните заболявания • Описва биологичен цикъл на развитие на паразити • Назовава методи на лабораторно-диагностични процедури при инфекциозни и паразитни заболявания
Умения	• Подготвя диагностични разтвори и реактиви • Владее методи на лабораторно-диагностични процедури • Извършва лабораторно-диагностични процедури при инфекциозни и паразитни заболявания • Открива причинителите на паразитни и инфекциозни заболявания • Диагностицира етапа на биологичния цикъл на развитие на паразитни и инфекциозни заболявания
Компетентности	• Способен е в екип и под ръководството на ветеринарен лекар да извърши лабораторни диагностични процедури с цел разграничаване на причинителите на паразитни и инфекциозни заболявания, спазвайки изискванията за ЗБУТ
Критерии за оценяване на ЕРУ	Част по теория на професията: • Владее теоретични знания за дезинфекция, дезинсекция, дератизация, дезодорация на лаборатория Част по практика на професията:

ПРОЕКТ

	• Избира правилни начини за дезинфекция, дезинсекция, дератизация, дезодорация на лаборатория • Разграничава причинителите на паразитни и инфекциозни заболявания, тяхната морфология и биологичен цикъл на развитие
Средства за оценяване	Част по теория на професията: • Писмен изпит Част по практика на професията: • Изпълнение на практическа задача по индивидуално задание по практика

4. Съвкупност от единици резултати от учене, които формират придобиването на квалификация по част от професията „Ветеринарен лаборант“

Степен на професионална квалификация	Ниво по ЕКР/НКР	ЕРУ № … от списъка по т. 3.1. (мин. 3 броя ЕРУ, поне 1 ЕРУ е от специфичната ПП)
III	4	**Не е приложимо**

5. Изисквания към материалната база

5.1. Изисквания към кабинетите за обучение по теория на професията – характеристики, обзавеждане, оборудване, софтуер

Обучението по теория се осъществява в учебни кабинети. Обзавеждането и оборудването на учебния кабинет включват: работно място на преподаващия (работна маса и стол), работно място на всеки обучаван (работна маса и стол), учебна дъска, мебели (предимно шкафове за различни цели), макети, инструменти и други нагледни материали, видео и учебни видеофилми, екран за прожектиране, мултимедия, компютър, дидактически средства за обучение и специализиран софтуер.

Обучението по теория на професията се осъществява в кабинети по: Анатомия и физиология, Пчеларство, Микробиология, Патологична анатомия и физиология, Фармакология, Акушерство и гинекология, Хирургия и ортопедия, Инфекциозни болести, Ветеринарно-санитарна експертиза на продукти от животински произход, Вътрешни незаразни болести, Паразитология и др.

5.2. Изисквания към учебната база за обучение по практика на професията – характеристики, обзавеждане, оборудване, софтуер

Обучението по практика на професията се осъществява в лабораторни центрове, включително в животновъдни обекти, ветеринарна клиника (болница), ветеринарна амбулатория (кабинет), ветеринарна лаборатория, университетска ветеринарна болница с клиники, обектите за добив, производство, преработка, съхранение, пакетиране и препакетиране на суровини и храни от животински произход, ветеринарномедицински факултети и научни институти.

Необходимо е обучителната институция да разполага с учебно стопанство или да има сключени договори за провеждане на учебната практика по професия „Ветеринарен лаборант“

ПРОЕКТ

с организации, които разполагат с:

- учебна лаборатория по анатомия и физиология, оборудвана с: макети, модели, макро- и микропрепарати;
- клинична лаборатория
- учебна лаборатория по микробиология, оборудвана с лабораторна техника – термостат, ексикатори, везни; хранителни среди, оцветителни разтвори, макро-, микро- и трайни препарати, съоръжения за дезинфекция и др.
- учебна лаборатория по ветеринарно-санитарна експертиза и технология на продукти от животински произход, оборудвана с маса, лабораторно оборудване (термостат, центрофуга, микроскоп, везни, трихинелоскоп и компресорно стъкло за трихинелоскопиране и др.).

Учебните лаборатории да разполагат с интерактивни дъски, видеостени, монитори и друга дигитална техника и апаратура в съответствие с иновациите във ветеринарната медицина и др.

6. Изисквания към обучаващите

Право да преподават по теория и практика на професията имат лица с висше образование и образователно-квалификационна степен „магистър“ по специалност „Ветеринарна медицина“ от областта на висше образование „Аграрни науки и ветеринарна медицина“ и от професионално направление „Ветеринарна медицина“ от Класификатора на областите на висше образование и професионалните направления, , приет с Постановление № 125 на Министерския съвет от 2002 г. (ДВ, бр. 64 от 2002 г.). А по учебните дисциплини „Животновъдство“ и „Хигиена и хранене“ право да преподават имат и лица с висше образование и образователно-квалификационна степен „бакалавър“ по специалност „Зооинженерство“ от областта на висше образование „Аграрни науки и ветеринарна медицина“ и от професионално направление „Животновъдство“ от Класификатора на областите на висше образование и професионалните направления съответстваща на професията.

Учителска длъжност по учебен предмет или модул от професионалната подготовка може да се заема и от лица със завършено висше образование по съответната специалност и без професионална квалификация „учител“.

По учебен предмет или модул от професионалната подготовка могат да преподават лица, които отговарят на необходимите изисквания, посочени в Наредба № 15 от 22 юли 2019 г. за статута и професионалното развитие на учителите, директорите и другите педагогически специалисти (обн., ДВ, бр. 61 от 2019 г.).

Препоръчително е на всеки три години обучаващите лица да преминават курс за актуализиране на професионалните си знания, умения и компетентности.

ПРОЕКТ